

V.V.N.T. **LEDENBRIEF**

Tijdschrift van de
VERENIGING VRIENDEN
NEDERLAND - TSJECHOSLOWAKIJE

Nr. 76

Maart 1992

COLOFON

Bestuur:

A. Hoogstad	voorzitter
H.G. v.d. Burg-Meijer	secretaris
Nieuwendamlaan 274	
2547 JR DEN HAAG	
J. van Gastel	penningmeester
Postrek. 379543 t.n.v.	
Ver. Vrienden Ned.-Tsjech. te Rijswijk	
A. den Boogert	adj. secr./penn.
E.H.L. de Munck	vice-voorz.
mw. H. Sugito	
D. Klein Breteler	
G.P.A. Schopping	
I.J.B. van Vuuren	

Redactie Ledenbrief

L.J. v.d. Burg, Nieuwendamlaan 274
2547 JR Den Haag; Tel. 070-3258679
mw. H.G. v.d. Burg-Meijer
H. Sugito en Joh. Sugito
K.L. Thio
J.F.E. Wallin

Ledenadministratie

mw. H.G. v.d. Burg-Meijer
Nieuwendamlaan 274 - 2547 JR DEN HAAG

GTM (Genootschap voor Tsjech. Muziek)

J.F.E. Wallin (voorz.) Tel. 070-3278706
Pr. Bernhardlaan 21 - 2264 CA LEIDSCHEIDAM
A. van Beuzekom (secr.)
P.J.M. de Coe (penn.)
mw. T. Onderdenwijngaard
W. Dijk

Afdelingen

Amsterdam: K.L. Thio; tel. 020-791423
Rotterdam: A. den Boogert; tel. 010-4205581
Den Haag: vacant

V.V.N.T.-Filmdienst:

K.L. Thio, Van Baerlestraat 59
1071 AR AMSTERDAM; tel. 020-791423

Reisdienst:

A. Hoogstad
mw. H.G. v.d. Burg

Een eenvoudig gesprek met uw Tsjechische vrienden voeren, een rede van president Havel verstaan, een boek lezen of in een Tsjechisch kookboek thuis raken?

Leer dan Tsjechisch !

Doeltreffende privé-lessen en schriftelijke lessen met mondelinge begeleiding in Purmerend door ervaren leraar met eigen Nederlands lesmateriaal.

Tel. 02990-38238 (Purmerend)

Op de omslag een afbeelding
van een schilderij van de
Slowaakse kunstschilder
Jaroslav Grus.

PRANEDA b.v.

PAPENDRECHT - NEDERLAND

IMPORT - EXPORT

Ketelweg 53 - 57 — 3356 LD
Postbus 149 — 3350 AC

Telefoon 078 - 152566
Telex 29380

VAN DE VOORZITTER

Jan Amos Comenius, wiens vierhonderdste geboortedag we op 28 maart herdenken, heeft geen gemakkelijk leven gehad. Dat is hiermede nog zacht uitgedrukt. Wanneer ik zijn biografie opnieuw lees, verbaas ik me er weer over, hoe sommige mensen geen leed of tegenslag bespaard blijft.

Aan het eind van de zestiende eeuw geboren, op 28 maart 1592, voor Moravië een zeer voospoedige periode, barst het geweld aan het begin van de zeventiende eeuw goed los. Opstand tegen het Habsburgse bewind in Hongarije, brandschatten en plunderen de legers het Moravische land, hoewel geen partij in het conflict, waarbij de ouders van Jan Amos omkomen.

Als weesjongen van twaalf jaar komt hij in huis van familie. Wanneer hij 30 jaar is verliest hij door een pestepidemie zijn vrouw en beide kinderen. Na enkele jaren in de illegaliteit geleefd te hebben (Bohemen en Moravië worden door de Habsburgse macht onderdrukt) gaat hij in 1628 in ballingschap en verblijft tot het eind van zijn leven in het buitenland.

Een tiental jaren koestert hij nog wel hoop dat zijn land door de buitenlandse anti-Habsburg coalitie bevrijd zal worden, de teleurstellingen zijn er des te groter door wanneer de tegenspoed telkens weer de overhand krijgt.

Ongelovelijk, hoe sterk de geest moet zijn van deze persoonlijkheid. En wat een energie ontwikkelt hij, studerend, schrijvend, ideeën ontwikkelend.

Comenius was een universalist. Beheerste een aantal wetenschappelijke disciplines. Zijn oeuvre is zeer omvangrijk. Lang niet alles is bewaard gebleven in die tijden vol vijandschap.

Zoals bekend leefde Comenius de laatste veertien jaar van zijn lange leven - hij bereikte een voor die tijd hoge leeftijd van achtenzeventig jaar - in ons land. Hij was bevriend met Rembrandt, wiens dood in 1669 hij zozeer betreurde, dat hij zijn graf in de Westerkerk dagelijks bezocht.

Groot respect en eerbied voor deze grote en onverzettelijke geest is op zijn plaats. Vroomheid, gepaard aan vredelievendheid en gezegend met een buitengewoon intellect, een humanist van de zuiverste soort. Aan zo'n voorbeeld ziet men dat humanisme en godsdienstigheid geen tegenstellingen zijn.

Toch is het opmerkelijk dat Jan Amos Comenius een symbool geworden is voor de Tsjechoslowaakse volkeren. De geschiedenis brengt gelukkig meer grote geesten voort. Geschiedenisbepalend is, ik waag het te zeggen, Comenius niet geweest, of het moest zijn door zijn pedagogische systematiek, volgens hem de voornaamste impuls voor de ontwikkeling en beschaving van een volk, maar dat is moeilijk vast te stellen.

Comenius is een symbool geworden van onverzettelijkheid. Ondanks grote tegenspoed en veelvuldige tegenslag, gaat hij door. Hij weet het en toont het met zijn leven aan dat de geest het geweld overwint. In uitzichtloze periodes straalt hij de zekerheid uit dat politieke machten het laatste woord niet hebben.

Weinigen kunnen die moed opbrengen. Maar in alle tijden zijn er zo een paar, de ware helden van de geschiedenis. Na zoveel eeuwen is dat getuigenis van Comenius nog levend. De moeite waard om bij stil te staan.

Arie Hoogstad.

assurantiën

Reisverzekeringen - Pensioenadviezen - Gunstige spaarvormen
Hypotheken - Financieringen

Apeldoornselaan 72
2573 LN DEN HAAG
070-362 40 50

Ben van der Burg
Privé: 070 - 345 93 52

VAN DE REDACTIE

Met het oog op de jaarvergadering op 14 maart a.s., komt deze ledenbrief hopelijk nog voor deze datum bij u in de bus. Vandaar dat we getracht hebben alle werkzaamheden te vervroegen en wat minder pagina's. We houden het nu dan ook kort.

Wel vragen wij uw aandacht voor de vele activiteiten die ontplooid worden, onder meer merkbaar bij de **advertenties** en **tentoonstellingen**, u vindt deze dan ook bij de rubriek "Wat het oog streelt" vermeld.

Nog even dit: daar wij vanzelfsprekend niet alle aanbiedingen grondig kunnen testen, is de V.V.N.T. niet verantwoordelijk voor deze aanbiedingen.

L.J. v.d. Burg.

Het maandelijks uitgeven van de ledenbrief kost een flinke duit. Door advertenties kunnen wij deze kosten drukken en u bereikt daarmee een gericht publiek in een oplage van + 800 exemplaren. Onderstaand onze tarieven:

1/16 pag.	f 15,=;	6 nrs	f 85,=;	12 nrs	f 165,=
1/8 "	f 20,=;	" "	f 115,=;	" "	f 225,=
1/4 "	f 30,=;	" "	f 170,=;	" "	f 325,=
1/2 "	f 50,=;	" "	f 270,=;	" "	f 500,=
hele pag.	f 85,=;	" "	f 440,=;	" "	f 850,=

Voor nadere inlichtingen: L.J. v.d. Burg, Nieuwendamlaan 274, 2547 JR Den Haag. Tel. 070-3258679.

COMENIUSJAAR 1992

Jan Amos Comenius
1592-1670

U weet het inmiddels al wel: de Comeniusherdenking heeft onze volle aandacht. Onze voorzitter heeft zich opnieuw verdiept in deze markante figuur zoals blijkt uit zijn "Van de voorzitter". In binnen- en buitenland wordt aandacht besteed aan deze herdenking; met name in Naarden, waar Comenius begraven ligt, vinden diverse gebeurtenissen plaats.

Op **zaterdag 23 mei** zal de V.V.N.T. voor haar leden een speciale dag in Naarden organiseren in het kader van de Comeniusherdenking. Meer hierover hoort u op de jaarvergadering (14 maart) en in de ledenbrief van April. Houdt deze dag alvast vrij!

H.G.B.

advertentie

TSJECHOSLOWAKIJE PRAAG

2 PERS.KAMERS VOOR 15 DM p.p.
-gebruik van keuken en badkamer
5 PERS.COMPL.INGERICHT APPARTE-
MENT VOOR 75DM p.dag. Dicht bij
metro en ander openb.vervoer.

TE HUUR BIJ PARTIKULIER

Praag en omgeving is ideaal voor liefhebbers van:
kunst, cultuur, historie, natuur en landschap.
hoogwaardige wijnen en bieren, fietsen, wande-
len, kanoën, vissen, zwemmen, fotografie, toe-
ren, uitgaan, winkelen en zwerfen (tracking).

WE ZENDEN U UITGEBREIDE INFO.Tel.078-191081 na 17 uur.

NIEUWS VAN DE STEDENBANDEN

Voorburg-Hranice

In het regionale weekblad van Groot Voorburg d.d. 26 februari lazen we het volgende:

Binnen de reeks instellingen, die inmiddels contacten hebben gelegd met vergelijkbare organisaties in de zusterstad Hranice is sinds kort ook opgenomen het verzorgingscentrum De Mantel.

Nadat afgelopen jaar al een Tsjechische cameraploeg in De Mantel logeerde, en er opnamen maakte voor de regionale televisie, werden op initiatief van de directie van De Mantel nader contacten gelegd met een bejaardenhuis in Hranice. Het is voor Oosteuropese begrippen een zeer modern huis met 215 ouderen met een gemiddelde leeftijd van ruim 80 jaar. Niet alle ouderen beschikken er over een eigen appartement, maar moeten dit delen met een of twee anderen. Ter vergelijking: in De Mantel wonen 230 ouderen met een gemiddelde leeftijd van 85 jaar.

Men hoopt in Tsjechoslowakije op een mogelijkheid om behalve schriftelijke contacten, ook persoonlijk met elkaar kennis te kunnen maken. Nagegaan zal worden in hoeverre een uitwisseling kan plaatsvinden van elkaars ervaringen en mogelijkheden op het gebied van de ouderenzorg.

• Een overzicht van de gebouwen van het verzorgingshuis in Hranice. Foto: P.R.

Roden-Litomyšl

Het koor 'Vlastimil' uit Litomyšl zal begin april de partnergemeente Roden met een bezoek vereren, zo berichtte ons De heer Visser van de Stichting Oost-West Contacten Roden.

De meer dan 100 enthousiaste koor- en orkestleden brengen vrijdagavond 3 april in ontmoetingscentrum "Op de Helte" in Roden een uitvoering van Dvořák's Stabat Mater. Zaterdagavond is er een gezamenlijke avond met het koor Woudklank uit Roden, eveneens in ontmoetingscentrum "Op de Helte". Tenslotte treden koor, orkest en solisten op zondagmiddag op in de Ned. Herv. Kerk in Dwingelo.

Volgens prof. Renner uit Groningen heeft dit koor een heel hoog niveau en zou het kwalitatief op de internationale Bühne een heel goed figuur slaan.

Voor de Stichting Oost-West contacten in Roden is het in de eerste plaats van belang om hierdoor het contact tussen burgers van de twee partnergemeenten te bevorderen. Vandaar dat de entreeprijs laag is gehouden maar laat dit voor liefhebbers van goede koormuziek in het algemeen en vereerders van Dvořák geen beletsel zijn om naar Roden of Dwingelo te komen, aldus de heer Visser.

Het optreden in Dwingelo houdt verband met het feit dat Dwingelo een partnerschapsband is aangegaan met de buurgemeente van Litomyšl, Polička, de geboorteplaats van Martinů. Roden en Dwingelo zullen samen enkele projecten opzetten om hun Tsjechische partnergemeenten te helpen bij de modernisering van het gemeente-apparaat. De heer H. Kuper uit Roden is daartoe in Litomyšl al aan de slag gegaan, terwijl een locoburgemeester uit Litomyšl in Roden stage heeft gelopen.

Bij de rubriek "Muzikale Noten" geven we uitgebreider informatie over plaats, aanvangstijden en toegangsprijs.

H.C.B.

VAN DE LEDEN

Van ons lid **J.M. de Heij** uit Rijswijk ontvingen wij een "verblijf-tip", die wij plaatsen bij "Reistips".

Van **Nanne Hovinga/Exloo** een "voorproefje" voor de deelnemers aan de culturele reis, getiteld "Domažlice", dat wij eveneens bij Reistips plaatsen. Het is ook voor niet-deelnemers wel interessant.

Ons lid **H. Frikken** uit Musselkanaal zond een krantenbericht, dat luidt 'Onstwedders openen camping in Oostblok'. Het betreft een camping in Tsjechoslowakije, dus alweer een "reistip".

Het zijn niet alleen reistips die we van de leden ontvangen. Ook voor oproepen denkt men aan de ledenbrief. Ons trouwe lid uit Groningen, **Lyba Noya**, zond ons de volgende oproep:

Gastgezinnen gezocht in de stad Groningen en onmiddellijke omgeving voor een folkloristische kinderdansgroep en hun begeleidend cimbaalorkest uit Midden Moravië voor 6 à 7 dagen in de periode van eind juni/begin juli (juiste datum nog niet bekend).

Nadere informatie en opgave bij Lyba Noya, Vooronder 21, 9733 EH Groningen, tel. 050-412465.

Van mevrouw Noya vernamen wij tevens dat zij nu ook Tsjechische les geeft bij een groepje van 11 mensen in Muntendam. Deze mensen hebben reeds goede kontakten met leden van een Tsjechisch orkest, zó goed zelfs dat een echtpaar binnenkort naar Tsjechoslowakije afreist om voor een borelinge Peter en Meter te zijn.

Leuk nieuws!

Van de Stichting Europa-kinderhulp ontvingen we de volgende oproep:

STICHTING EUROPA KINDERHULP ZOEKT GASTGEZINNEN!

De Stichting Europa Kinderhulp gaat in de komende maanden weer op zoek naar gastouders, die bereid zijn in de zomervakantie een kind voor enkele weken in hun gezin op te nemen.

Kinderhulp streeft ernaar ieder jaar minimaal 3000 kinderen die het thuis niet zo florissant hebben, uit te nodigen voor een vakantie in Nederland. Ook in deze regio hoopt de stichting weer een groot aantal (ruim 300) kinderen te kunnen onderbrengen in een gastgezin. Alleen wanneer zich voldoende gezinnen aanmelden lukt het deze kinderen weer een plaatsje te bezorgen.

Europa Kinderhulp heeft zich ten doel gesteld om aan kansarme kinderen bijstand te verlenen, ongeacht nationaliteit, ras of levensbeschouwing.

De kinderen komen uit Duitsland, Frankrijk, Oostenrijk, Engeland, Nederland en dit jaar voor het eerst uit Tsjechoslowakije. Daarbij gaat het om jongens en meisjes in de leeftijd van 8 tot 12 jaar, die doorgaans in grote steden wonen, in krottenwijken of in buurten zonder speelruimte.

De kinderen uit Tsjechoslowakije komen uit Praag en uit een omgeving waar de lucht bijzonder vervuild is.

Omdat het de eerste keer is dat deze kinderen komen, worden zij deze zomer alleen in de provincie Noord-Holland geplaatst. Zij blijven drie weken en wel van zaterdag 4 juli tot zaterdag 25 juli.

De kinderen hopen op vele positieve reacties!

Vindt u dit een goed initiatief maar kunt u helaas deze zomer geen kind uitnodigen, dan kunt u onze stichting ook financieel een handje helpen door een bijdrage te storten op girorekening nr. 9662 van de Stichting Europa Kinderhulp, onder vermelding van AKTIE TSJECHOSLOWAKIJE.

Voor nadere inlichtingen kunt u bellen of schrijven naar: N. Beelen, Geelvinckstraat 36, 1951 BD Veslen-Noord. Tel. 02510-23474.

Oproepen hebben wel degelijk zin. Cok Oostveen/Amsterdam ontving een verzoek:

"Zuster-gemeente gezocht voor Piestany".

De gemeente Piestany in Tsjechoslowakije is op zoek naar een gemeente in Nederland die een stedenband met haar wil aangaan. De gemeente Piestany heeft ruim 30.000

inwoners en ligt in het zuid-westen van Slowakije op 83 km van Bratislava en 120 km van Wenen. De voornaamste bron van inkomsten is het toerisme. Piestany is een kuuroord en is in het bezit van warme bronnen. Bovendien heeft het mogelijkheden voor watersport (zeilen, surfen en zwemmen) omdat het aan een stuwmeer ligt in de rivier de Var. De gemeente kent een bloeiend cultureel leven. In de gemeenteraad van Piestany is een grote groene fractie actief. Het waren dan ook deze mensen die contact zochten met Groen Links. Zij vroegen of er in Nederland een vergelijkbare gemeente is met een Groen Links-fractie die bereid is om het democratiseringsproces in Piestany mee te helpen vormgeven.

Belangstellenden kunnen contact opnemen met Anita Keuning (020-6202212).

Van Cok Oostveen vernamen wij verder nog het volgende:

Elektro Technische School

Een groep sportieve (ex)leerlingen van een middelbare elektrotechnische school uit Olomouc heeft een brief geschreven aan de Tsjechoslowaakse Ambassade in Den Haag. Zij zochten contact met een soortgelijke groep in Nederland.

De Ambassade zocht contact met de heer Kabelá (Stichting Democratische Tsjechen en Slowaken) om voor hen te zoeken. Op een nieuwjaarsbal kwam ik de heer Kabelá tegen en ik beloofde voor hem te zoeken.

Omdat vrijwel alle scholen in Amsterdam gefuseerd zijn, heb ik een brief geschreven naar het Technisch College Amsterdam. Dit was direct raak. Na amper twee weken werd ik teruggebeld door Ger Engels van de E.T.S. in Amsterdam., dat hij in principe geïnteresseerd is. Vanuit zijn school wordt regelmatig aan toerfietsen gedaan, hetgeen ook een van de voorkeuren van de groep uit Olomouc is. Terwijl ik dit schrijf, worden er kontakten gelegd. Een geslaagde missie dus.

Van beide sportkontakten zal ik nader verhalen.

Cok Oostveen.

Een krantenknipsel uit de Amersfoortse Courant van 8 februari werd ons toegezonden door J. Schuurkamp:

Hulporganisatie voor Most in Tsjecho-Slowakije

Ria Bos wil een hulporganisatie voor Tsjecho-Slowakije in het leven roepen. Zij wil zich met name inzetten voor het gebied rond de plaats Most.

Ria Bos: "Dit gebied is dermate vervuild dat er geen boom meer wil groeien. Bovendien hangt er een enorme stank. Hulp is eigenlijk onbegonnen werk, maar voor de mensen daar moet het veel betekenen als ze merken dat ze niet echt van de aardbodem zijn verdwenen."

De initiatiefneemster wil de hulp niet beperken tot kleding en kerstpakketten. Zij zoekt naar methoden die de inwoners van Most een gevoel van eigenwaarde teruggeven en die hen weer plezier in het leven geven. Wie met Ria Bos wil meedenken, kan zich met haar in verbinding stellen. Zij woont aan de Utrechtseweg 85 (tel. 616713) Amersfoort.

Willemien Bijleveld uit Gulpen vraagt:

"Ik stel het zeer op prijs als mensen mij tips willen geven over mooie verblijfplekken in de Sumava en/of Moravië, waar ook loofhout voorkomt. Ook graag adressen van huurhuisjes/hotelletjes/campings e.d. Postzegel stuur ik retour.

Voorts aangeboden lift tegen kleine vergoeding naar Tsjechoslowakije voor 1 pers. bij voorkeur vrouw, vertrek 20 juni. Willemien Bijleveld, Molenweg 5, 6271 JN Gulpen.

Carpooling

Gaat u naar Tsjechoslowakije en bent u bereid iemand mee te nemen? Of bent u op zoek naar iemand met een vervoermiddel die naar Tsjechoslowakije gaat?

Neem dan contact op met ons lid de heer H. Truin; hij heeft op zich genomen gegadigden tot elkaar te brengen.

Hij is dagelijks telefonisch bereikbaar onder nummer 020 - 6925770

Wat is er veel "van onze leden", nietwaar, maar er is nog meer: **C. Hartman** uit Rotterdam zond ons een krantenknipsel uit de NRC van 4 februari dat als volgt luidt:

Ontwerper Borek Sipek gaat Burcht in Praag herinrichten

President Havel van Tsjechoslowakije heeft de ontwerper en architect Borek Sipek, van oorsprong Tsjech en sinds enige jaren in Amsterdam gevestigd, gevraagd een aantal presidentiële ruimtes in de Burcht in Praag te verbouwen en opnieuw in te richten. Sipek is al hoogleraar aan de Academie voor Toegepaste Kunst in Praag.

In de eerste fase gaat het om renovatie en herinrichting van een toegangs- en wachtkamer, de vroegere kamer van de communistische leider Husak, ontvangstruimtes en twee grote zalen, de Spaanse en de Rudolf-zalen, waar concerten worden gegeven en staatsdinners gehouden.

Voor deze twee zalen heeft de Zwitserse stoelenfabrikant Vitra toegezegd achthonderd stoelen naar een ontwerp van Sipek te zullen leveren. Ook de bedrijven Driade (Italië), Witman (Oostenrijk) en Artifort (Nederland) hebben in principe sponsoring in natura toegezegd.

Omdat het eigen budget van de Tsjechische regering volstrekt ontoereikend is, heeft Sipek aangeboden fondsen voor de renovatie te werven. "Mijn idee is om in de Burcht een cultureel programma te organiseren met tentoonstellingen en een aantal evenementen, bijvoorbeeld ballet en modeshows. Ik ben daarover in gesprek met onder anderen de choreograaf Jiri Kylian, die ook Tsjech is van oorsprong. De Italiaanse zilverfabrikant Cleto Munari heeft al eerder gezegd in Praag te willen exposeren."

Grote structurele gebreken vertoont de Burcht volgens Sipek niet. "Het gaat vooral om het ongedaan maken van al die jaren communistische architectuur. In de hoge Renaissance-zaal waar Husak zat bijvoorbeeld, zijn verlaagde systeemplafonds aangebracht. Wel moet een aantal vloeren worden vervangen. Het zou zonde zijn als de lelijke oude vloeren wegens geldgebrek niet konden worden vervangen."

Vóór de communistische tijd kende Praag de traditie van een officiële 'Burcht-architect'. Zo heeft de bekende Tsjechische architect Josef Plecnik deze functie vervuld. Sipek benadrukt dat hij géén Burcht-architect is en evenmin 'de architect van Havel': "Architectuur is in mijn opvatting geen democratische zaak, want het is de architect die beslist en niemand anders. In Tsjechoslowakije is nu juist behoefte aan democratische besluitvorming."

Eveneens uit Rotterdam, van **A. den Boogert**, ontvingen wij het bericht dat De Lekkerkerkse Vrienden van Hostalkova (donateur van de V.V.N.T.) voor de levering van een nierdialyse-apparaat voor het ziekenhuis in het district van het dorp Hostalkova (Tsjechoslowakije) hebben gezorgd. Dit in samenwerking met de Stichting Nierdialyse Thuiszorg.

De Lekkerkerkse vrienden van Hostalkova hebben al eens eerder met succes actie ondernomen om mensen in dat dorp te helpen. Dit keer had ds. Thomas Holecek uit Hostalkova gevraagd om hulp voor de aanschaf van nierdialyse-apparatuur, waaraan een groot tekort is in de omgeving van deze plaats. Door het tekort worden mensen van boven de 50, die een nierdialyse nodig hebben, niet meer geholpen.

Dankzij de Stichting Nierdialyse kon de hand worden gelegd op drie gebruikte apparaten. De totale kosten zijn f 20.000,=. Dat betekent dat er in Lekkerkerk f 10.000,= op tafel moet komen. Kerkdiensten hebben inmiddels f 2300,= opgebracht; bedrijven worden aangeschreven. Wie ook mee wil doen kan meer informatie krijgen bij J.M. Verhoog (01805-1765) of A. de Jong (01805-1160).

TSJECHOSLOWAKIJE

Aktieve vakanties met reisorganisatie TOPO-AKTIEF in Tsjechoslowakije.

Bel: 085-457351

Topo-Aktief is gevestigd in kaartenwinkel 'Stap Voor Stap' in Arnhem. Hier kunt u terecht voor alle reisgidsen en (gedetailleerde) kaarten.

Bel: 085-510334

WANDELLEN
FIETSEN
KANOËN
PAARDRIJDEN
KLIMMEN
SKIEËN
LANGLAUFEN
ETC.

aktief

REISTIPS

Vrienden van de heer De Heij in Tsjechoslowakije bieden hun vakantiehuisje aan; zij noemen het een "hut". Deze hut dan ligt in een mooi bosgebied van de Hostinerbergen, een voorgebergte van de Beskiden en wel in de gemeente Rusava.

In de hut is electriciteit, TV, Radio, gas en alles om te koken. De inrichting is als volgt: woonkamer, keuken met eethoek, badkamer en WC. In de kelder een zitje en garage. Op de eerste etage 2 slaapkamers met 5 bedden.

De eigenaar, die zelf in Zlín (+ 35 km van de hut) woont, is bereid reizen te leiden of als berggids te fungeren.

Nadere informatie:

MVDR Zakopal Anton mit Frau
Božena Zakopalova,
Okružní 4735, 760 05 Zlín,
ČSFR.

Het adres van de heer De Heij is Joop en Riet de Heij,

Ds. Martin Luther Kinglaan 123, 2286 AJ Rijswijk, tel. 070-3931869.

Zij nog vermeld dat de huurprijs in het voorseizoen f 350,-- en in het hoogseizoen f 400,-- bedraagt.

o-o-o

Ook in Praag is een nieuwe vermelding van logeerruimte. Zie hiervoor de advertentie op pag. 4.

o-o-o

Uit het krantenbericht dat de heer H. Frikken ons toezond, nemen we het hierna volgende over:

Een ideaal wordt werkelijkheid voor de familie Wilzing uit Onstwedde: vanaf 1 mei openen Jan (39) en Truida (37) en hun kinderen van 11 en 13 jaar een camping in Tsjechoslowakije. "Op het mooiste plekje van Europa," zeggen ze zelf. In het plaatsje Frymburk in het Zuid Bohemer Wald heeft Wilzing een camping van 3,5 hectare gehuurd aan een groot meer.

"We wilden al lang een camping beginnen. We hadden in Europa al links en rechts eens rondgekeken, maar dat was nooit iets geworden." Via Hongarije en de voormalige DDR werd de zoektocht voortgezet. In Tsjechoslowakije vonden ze uiteindelijk wat ze zochten. Een camping kopen bleek nagenoeg onmogelijk voor een buitenlander, dus sloot Wilzing een huurcontract af voor vijftig jaar.

Boordevol plannen zitten de kersverse uitbaters: "We willen het dorp ook bij de camping betrekken," vertelt Jan Wilzing enthousiast. Een paar mensen zijn bezig een toeristenbureau op te zetten dat excursies naar bijvoorbeeld kastelen in de buurt organiseert. Ze gaan boten, waterfietsen en kano's verhuren. We kunnen zo een heel pakket aanbieden."

Domažlice

Domažlice, de plaats waar we tijdens de culturele reis van V.V.N.T. en NIVON (reeds volgeboekt - red.) overnachten, is de hoofdstad van Chodsko, het land van de Choden, in het noordwesten van het Boheemse woud tegen de Duitse grens.

De Choden is een slavisch volk. Wat voor volk en van waar ze gekomen zijn is niet recht duidelijk.

In 1040 zijn door de toenmalige Boheemse hertog Břetislav I nederzettingen voor hen ingericht. Zij kregen daar, omdat het een strijdlustig volk was, als taak de grens tegen Duitse invallen te verdedigen en te bewaken. Hierbij moest natuurlijk nogal wat worden gelopen. Vandaar de naam Choden, dat is afgeleid van het Tsjechische werkwoord "chodit" = lopen.

Het wapen dat zij voor de bewaking hanteerden was een "čakan", een Slavische strijdbijl. In hun banieren voerden zij een hondekop als symbool voor hun trouw en waakzaamheid.

Zij waren zeer gevreesd door hun bureu. Als deze het al waagden een inval te doen zoals in 1431 bij Domažlice en de Choden toen onder aanvoering van Prokov de Grote hun strijdlid "Die ihr Gattes Streiter seid" wist de 10-voudige vijandige overmacht niet hoe gauw ze moesten vluchten.

Omdat ze hun taak zo goed uitvoerden kregen ze van de Boheemse vorsten verschillende privileges. Zo waren ze vrijgesteld van herendiensten, konden vrijelijk over de bossen beschikken. Geen edelman durfde in het Chodenland grond in bezit te nemen.

In 1618 stonden ze aan de kant van de standen. Toen deze op de Witte Berg de slag verloren werden de Choden al hun privileges afgenomen en kwamen ze onder de macht van Lomikar met zijn strenge onderwerping.

Onder aanvoering van Sladky Kozina werd nog getracht er onderuit te komen, maar Lomikar sloeg de opstand met behulp van keizerlijke troepen bloedig neer. Kozina werd in 1695 ter dood veroordeeld. Onder de galg op de markt in Plzeň voorspelde Kozina dat Lomikar na een jaar en dag ook dood zou gaan. Deze profetie kwam uit tijdens een groot feest op het slot Trhanov.

Door de schrijver Alois Jirásek is over de strijd van de Choden, gevoerd om hun privileges terug te krijgen, een boek geschreven "Psohlavci" - "de Hondenkop". De tekening in de vorige ledenbrief laat een ronde toren zien die als wachttoreu heeft dienst gedaan. Vanaf deze toren wordt heden nog iedere avond door een trompetter een Chodenlied geblazen.

Nanne Hovinga, Exloo.

o-o-o

Een tip voor kampeerdere: Op 11 en 12 april is er een voorjaarstentenshow op het ANWB-terrein Larserbos nabij Lelystad.

In de Kampeer & Caravan kampioen staat bovendien voor kampeerdere een interessant artikel. Zie daarvoor bij "Onze boekenplank".

o-o-o-o-o

Voor u, uw familie, vrienden en zakenrelaties:

COMFORTABEL - SNEL - VOORDELIG

iedere dinsdag, donderdag, zaterdag en zondag

naar PRAAG met CSA

 CSA
CZECHOSLOVAK AIRLINES

- * met CSA via Praag naar verschillende bestemmingen over de hele wereld
- * vanuit Praag diverse binnenlandse vluchten van CSA
- * met CSA snel transport van uw vracht door de lucht

Nadere inlichtingen:

tel. 020-6200839 of 020-6200719

Fax 020-6200466

CSA

Leidsestraat 4

1017 PA AMSTERDAM

VAN EN OVER TSJECHOSLOWAKIJE

Privatisering (vervolg)

In de Ledenbrief van januari jl. heb ik iets geschreven over de privatisering in Tsjechoslowakije. Het ging o.a. over de in november 1991 begonnen privatisering van grote staatsbedrijven. Gemeld werd dat de daarvoor door de regering van de Č.S.F.R. bedachte methode een mislukking dreigde te worden door de geringe belangstelling bij de bevolking.

Inmiddels heeft de situatie zich nog al gewijzigd, zodat een vervolg op het januari geschrevene op zijn plaats is.

Eerst nog even het principiële uitgangspunt: elke Tsjechoslowaak van 18 jaar en ouder in de gelegenheid stellen aandelen in de te privatiseren bedrijven te verwerven.

De uitvoering werd zo opgezet dat iedere gerechtigde onder overlegging van zijn of haar identiteitsbewijs bij een postkantoor eenmalig een deelnemersformulier kon kopen voor 35 kronen en tegelijk een waardebon voor 1000 kronen. Bij deze papieren zaten dan ook nog aparte bonnetjes, coupons (vandaar de al spoedig in zwang gekomen naam couponprivatisering) waarop te zijner tijd de aandelen gratis verkregen zouden kunnen worden. Gratis, want de dan al betaalde 1035 kronen werden officieel aangemerkt als tegemoetkoming in de administratie- en beheerskosten van de privatisering.

Vervolgens moest de koper met zijn, ingevulde, deelnemersformulier nog even naar een speciaal kantoor om zijn deelnamerecht te laten registreren, waartoe het formulier van een stempel werd voorzien.

Omdat 1035 kronen voor de gemiddelde staatsburger een fors bedrag is (een gezin met bijv. 2 niet verdienende grote kinderen kost het als ze alle vier inschrijven dus meer dan 4000 kronen, meer dan een modaal maandsalaris) en er nog al wat wantrouwen bestond of de te verkrijgen aandelen nu echt wel binnen een redelijke tijd winst zouden opleveren, liep het aanvankelijk niet storm. Tot ergens in december er lieden opdoken, die voor een geregistreerd formulier handje contantje 1335 kronen boden. Er kon dus 300 kronen verdiend worden met het halen, invullen en laten stampelen van een - volgens de wettelijke regels overdraagbaar - papiertje. Het waren vooral veel eenvoudige mensen die eerst helemaal geen zin hadden in het "gedoe" en er vaak ook financieel niet voor in de gelegenheid waren, die nu een snel winstje roken en na twee kleine wandelingetjes de 300 kronen incasseerden. Dat de koper later misschien een grote winst zou kunnen maken, die men zelf liet liggen, dat was dan maar zo.

Toen dat allemaal op gang was gekomen kwamen er nog slimmere zakenmensen voor een deel van buitenlandse afkomst, op het tapijt. Onder mooi klinkende firmanamen, waarin vooral het woord beleggingsfonds veelvuldig voorkwam, begonnen die het publiek te bewerken de rechten aan hun firma over te dragen; niet tegen betaling van een bedrag in contanten, maar alleen tegen de toezegging van een deel van de toekomstige winst. Dat deel werd dan geraamd op een zodanig hoog bedrag "later" dat de gebruikelijke 300 kronen "nu" te kijk stonden als een klein mager vogeltje in de hand tegenover een grote, vette vogel in de lucht. In sommige gevallen werd wel 10.000 kronen in het vooruitzicht gesteld. Velen bleken bereid daarvoor 1035 kronen in te zetten.

Van regeringszijde (en ook door anderen) wordt dit alles niet erg gewaardeerd. De ideële bedoelingen - ruime spreiding van aandelenbezit, dus geen machtconcentraties - worden onderuit gehaald. Achteraf wordt het vrij overdraagbaar stellen van de rechten betreurd. Maar dat berouw komt te laat.

Aan de andere kant zijn er ook veel gewone Tsjechoslowaken geweest die door de activiteiten van de "beleggingsfondsen" op de gedachte zijn gekomen dat het verwerven van de rechten toch voor de toekomst wel zin had, als anderen er nu al meer dan de kostprijs voor wilden betalen. Mede daardoor liep het tegen het eind van de actie toch nog storm bij de registratiekantoren.

Jan van Gastel.

o-o-o

UIT DE KNIPSELMAP

Collector item

In de Haagsche Courant van 22 februari jl. stond een verhaaltje van de correspondent in Praag over een autohandelaar aan de Argentinska, die zijn business heeft uitgebreid met een voorraadje tanks van het type T-34 en T-54. De man levert deze dingen voor zo'n 80.000 kronen per stuk, wat voor minder dan f 6.000,-- is. Misschien is het ondertussen al "leverde", want in het stukje is sprake van grote vraag en de levensgrote kans dat de autoriteiten verdere handel met een verbodsbepaling onmogelijk zullen maken.

De betreffende verkoper was niet bereid de Nederlandse journalist de herkomst van het oorlogstuig te onthullen en ging al helemaal niet in op de suggestie dat het waarschijnlijk tanks waren uit een oorspronkelijk voor het Midden-oosten bestemde partij, die enige tijd geleden - net onderweg - letterlijk strandde. Hoe dan ook, de voertuigen waren beschikbaar voor op het bezit daarvan beluste particulieren.

Op het terrein werd ook nog een prachtig stuk geschut ontdekt. Kaliber 122 millimeter, bereik 12 kilometer bij 7 schoten per minuut. Net als de tanks een collector item, maar het kanon is niet te koop, omdat de handelaar het liever zelf wil houden.

Betonblokken

Onder de opvallende kop "Praagse kapsels leken wel betonblokken" vertellen vijf kappers van het zogeheten Haags Kappers Kollektief in, alweer, de Haagsche Courant, over een reis naar Praag om daar foto's te maken voor de introductie van hun nieuwe haarmodelijn in Nederland. En om verder eens te gaan kijken hoe de Tsjechoslowaakse collega's werken en of dat wel milieuvriendelijk genoeg gebeurt. Want voor het gebruik van milieuvriendelijke artikelen in het kappersvak maakt het Haags Kappers Kollektief zich sterk.

OOST EUROPA REIZEN

ZIN IN EEN UNIEKE VAKANTIE

Bij ons ben je aan het juiste adres voor :

- * WANDELVAKANTIES
- * TIETSVAKANTIES
- * KANOVAKANTIES
- * STEDEN CULTUURREIZEN

en

- * AUTOREIZEN

Vraag snel onze **ZOMERBROCHURE** aan

en bel : **080 - 553851**

Posibus 1293 5501 BU Nijmegen - Telefoon 080-553851

Met 8 bij elkaar gehaalde Praagse dames, die naar de mening van de Hagehaars kapsels hadden als betonblokken (als gevolg van bij het permanenten gebruikte agressieve vloeistoffen en het bespuiten met veel te veel slechte haarlak), toog men naar een speciaal afgehuurde kapperszaak, waar de haren van de modellen flink onderhanden genomen werden. Het resultaat werd daarna op de Karelsbrug uitgebreid gefotografeerd, onder enorme belangstelling van het wandelend publiek.

Volgens de kapper wordt er in Tsjechoslowakije niet zo best geknipt. Niet omdat de kappers dat gewoon niet zouden kunnen, maar omdat er geen goede opleiding is.

De vijf Haagse haarverfraaiers zijn van plan in november a.s. naar een grote kappersmanifestatie in Tsjechoslowakije te gaan om demonstraties te geven. Niet in de laatste plaats van het gebruik van milieuvriendelijke materialen, die het haar niet kunnen schaden. Beter spul dan nu wordt gebruikt want dat is rotzooi, volgens de kappers.

Karelsbrug in de versukkeling

De nu volgende berichten komen uit het Prager Wochenblatt. Daarin nieuws over de Karelsbrug, het welhaast wereldwijd bekende Praagse cultuurmonument.

Slecht nieuws, de brug is zeer dringend toe aan ingrijpende herstelwerkzaamheden. Deskundigen hebben ernstige gebreken vastgesteld. Veroorzaakt door de inwerking van zout en ammoniak, maar ook als gevolg van minder deskundige herstellingen in het verleden.

Technisch zijn de nodige reparaties en vernieuwingen niet zo'n probleem. Met de kosten is het een ander verhaal. De gemeente is met de hogere overheden dan ook volop in de slag over het beschikbaar stellen van de nodige middelen. Het gaat om miljoenen. Kronen weliswaar, maar toch.

In elk geval denkt men in april a.s. aan de Mala Strana-zijde van de brug met de meest noodza-

kelijke werkzaamheden te kunnen beginnen. Daarvoor moet de brug wel tijdelijk volledig afgesloten worden.

Zo mogelijk volgt dan weer openstelling in het toeristen-hoogseizoen, vanaf circa juni.

Daarna, in het najaar van 1992 zou dan opnieuw totale afsluiting nodig zijn. Dan moet ook de financiering rond zijn. Daarvoor wordt gedacht aan sponsoring, wellicht vanuit het buitenland. (Waarom ook niet. Als we het maar niet gaan beleven, dat er straks tussen de beelden keurige kiosken komen met daarin de producten van Sony, Kodak en het een of andere beroemde parfumhuis, om maar wat te noemen. Uit dank voor de ontvangen bijdrage. Dan toch nog maar liever de kleedjes met in huisvlijt vervaardigde snuisterijen).

Hadiedieren

Van geheel andere aard zijn de zorgen van de organisaties voor dierenbescherming, die in de verschillende landsdelen van de C.S.F.R. tegenwoordig bestaan. Deze organisaties menen, dat Tsjechoslowakije op het gebied van wettelijke bepalingen ten behoeve van de bescherming van dieren een zeer pover figuur slaat. Wat een toch cultureel hoog ontwikkeld land onwaardig is.

Op 22 januari jl. werd een landelijke protestbijeenkomst gehouden, die resulteerde in de oprichting van een comité dat zal gaan ijveren voor wijziging van paragraaf 203 van het wetboek van strafrecht en, beter nog, voor een aparte wet voor de bescherming van dieren.

Paragraaf 203 is nog kersvers, maar naar de mening van de betogers volkomen onvoldoende. Het kwellen van dieren is daarin weliswaar strafbaar gesteld, maar alleen als het bij herhaling en in het openbaar gebeurt. Gewezen wordt ook op het achterblijven van deze wettelijke bepaling bij hetgeen in internationale conventies op het gebied van dierenbescherming is bepaald. Een argument wat niet helemaal werkt omdat de Č.S.F.R. zich tot nu toe afzijdig heeft gehouden van zulke internationale verdragen. Een extra actiepoint is dan ook toetreding tot die verdragen.

Jan van Gastel.

Talenschool

In vorige ledenbrieven schreven we reeds over de Talenschool in Praag waar enthousiastelingen Nederlands studeren. Ook publiceerden we een tweetal opstellen van leerlingen Nederlandse taal. Een derde en laatste opstel volgt hieronder met een foto van de genoemde talenschool.

In de zomer ben ik drie weken in Nederland geweest. Dat was een hele mooie vakantie voor me.

Ik ben in het rijksmuseum in Amsterdam en een museum in Den Haag geweest, waar zijn de grote schilderijen van Rembrandt van Rijn.

Ik bewondert altijd deze schilderijen, er zijn rijk aan het licht en het donker, ze zijn uitzonderlijk. Ja dat is "Rembrandt".

Daarna ben ik ook in Museum Madame Tussau geweest. Heb ik met de rontvaarterboot na de Amsterdam's grachten gereden.

Den Haag is de hele mooie stad en ik heb hier de Marudodam opbezocht. Ik heb een herlijke weer gehad, zo heb ik een paar dagen in Scheveningen doorgebracht.

De lucht van zee was gezellig. Ik heb nog niet de tulpen feestelijk gezien, maar ik hope dan volgende jaar were naar Nederland komt.

Hartmanová.

POSTZEGELHANDEL Drs. F.B. Dijkstra, Meagere Weide 17, 9003 MG WARTEN. Tel./Fax.: 05105-1913.

Specialiteit: TSJECHOSLOWAKIJE (alles op postzegelgebied)
Prijzen van jaarsets (alle postzegels van één jaar):
1986 (49 st) f 40 1988 (42 st) f 30 1990 (45 st) f 35
1987 (44 st) f 32 1989 (45 st) f 25

Wij hebben ook: Albanië, Bulgarije, Hongarije, Litouwen, Polen, S.U. en Noord-Korea. Voordrukalbums: Leuchtturm, KABE. Tevens verzorgen wij vertalingen van/naar Tsjechisch/Slowaaks.

enootschap voor Tsjechische Muziek

aangesloten bij de Vereniging Vrienden Nederland-Tsjechoslowakije.

Jaroslav Ježek in Amerika en zijn laatste compositie

Aan deze vijftig jaar geleden gestorven componist (geb. 1906) wijdde ik reeds een artikel in Ledenbrief nr. 46 (5/88); ik hoop maar, dat de lezers die zich voor bepaalde muziek interesseren, de betreffende ledenbrieven bewaren, want het zal wel vaker voorkomen dat ik op een componist terug kom, zonder alles wat ik vroeger al over hem schreef te herhalen.

Ik schreef destijds over het z.g. "Bevrijde Theater", dat bestond van 1928 tot 1938, waar de componist werkzaam was. Dit is in zoverre juist dat het in Tsjechoslowakije niet langer bestond na 1938. Op 10 november 1938, juist één dag vóór de première van een nieuw stuk, moest het theater zijn poorten sluiten.

Ježek en de belangrijkste toneelspelers van het theater, Jiří Voskovec en Jan Werich weken uit naar Amerika. Ježek stierf daar op 1 januari 1942 (men zegt dat hij door heimwee ziek is geworden); behalve de indrukwekkende pianosonate waarover ik destijds schreef, schreef hij er ook nog een strijkkwartet, zijn tweede werk in dit genre.

Maar óók op het gebied van de lichte muze bleven Ježek en de twee andere bovengenoemden - meestal wegens de grote bekendheid in Tsjechoslowakije aangeduid met V+W - actief, en wel als een soort satirisch cabaret dat meewerkte aan de Tsjechische uitzendingen voor de BBC. Ježek was er dus vanaf 1942 niet meer bij, maar de andere twee bleven programma's verzorgen. De muziek bij de liedjes die gezongen werden, was meestal aan vroegere composities van Ježek ontleend met een tekst aangepast aan de actuele situatie.

Er verscheen een LP in 1990 "Het bevrijde theater in de oorlog" (Panton MONO 810871-1901) met historische opnamen van enkele programma's, om enkele voorbeelden te noemen:

"Een niet-arische winter in Rusland" (programma van 8.1.1943, dus in de tijd van de slag om Stalingrad), "Staakt spoorwegmensen" (Mei 1944). De hoes van de plaat bevat uitvoeriger informatie, jammer genoeg alleen in het Tsjechisch.

Ježek's laatste compositie was het onderstaande liedje, uit de tijd na de Duitse inval in Rusland, in de zomer van '41, toen men bij de BBC het overwin-

Na vrata, na zdi,
na věže, na komíny,
napište V, veliké V.
Na čela zrádců,
na paměť jejich viny,
napište V, veliké V!

Veliké V je ve vítězství víra,
veliké V je víra v nový svět.
Vítř se točí, hakenkrajc už zmirá.
Věte ve V, vítězné V,
věte ve svobodný svět! ...

Věte ve V a zatresou se zrádci,
věte ve V a zatřese se zem.
Veliké V vymýtí všechny náci,
veliké V volá, že vyhrajem!

(1941)

ningssymbool V in morsetekens (u weet nog wel: kort-kort-kort-lang) als herkenningsteken ging gebruiken. Ik neem wel aan dat ieder, die dit artikel leest wel zó goed muziek kan lezen, dat hij(zij) het V-teken in het voorbeeld herkent. De vertaling van de tekst voeg ik nog bij:

Op de poorten, op de muren,
op de torens op de schoorstenen
schrijf V, een grote V
Op de voorhoofden der verraders
ter herinnering aan hun schuld,
schrijf V, een grote V!

Een grote V is het geloof aan
de overwinning
Een grote V is een geloof aan
de nieuwe wereld
De wind draait, het hakenkruis
sterft al
Geloof in V, de overwinnende V
Geloof in een vrije wereld.....

Geloof in V en de verraders zullen beven,
Geloof in V en de aarde zal sidderen,
De grote V zal de nazi's vernietigen
De grote V roept, dat wij overwinnen.

Gelukkig dat men na vijftig jaar aan deze componist, een strijder voor vrijheid en menselijkheid, enige aandacht zal besteden in Tsjechoslowakije.

Hans Wallin.

o-o-o-o-o

MUZIKALE NOTEN

Bij het "nieuws van de stedenbanden" werd het al aangekondigd: op donderdag 2 april komt een groot Tsjechisch koor met orkest en solisten naar **Roden**.

Het koor "Vlastimil" uit Litomysl zal op **vrijdagavond, 3 april** een uitvoering geven van Dvořák's Stabat Mater en wel in het ontmoetingscentrum "Op de Helte" in Roden. Aanvang 8 uur, entree slechts f 7,50, kaarten aan de kerk of in voorverkoop bij sigarenmagazijn Roelfsema - Wilhelminastraat.

Zaterdagavond is er een gezamenlijke avond met het koor Woudklank uit Roden, eveneens in ontmoetingscentrum "Op de Helte" (in Geref. kerk, Kanaalstraat).

Zondagmiddag, 5 april treden koor, orkest en solisten op in de Ned. Herv. kerk in **Dwingelo**. Aanvang half drie, kaarten f 10,-- aan de kerk of in voorverkoop bij de V.V.V. van Dwingelo.

Liefhebbers van goede koormuziek en vereerders van Dvořák, u bent van harte welkom in Roden of Dwingelo.

o-o-o

Het staatskamerorkest van **Pardubice**, o.l.v. dirigent Petr Altrichter is op **18 april** te beluisteren in **Den Haag**, Dr. Anton Philipszaal.

Uitgevoerd worden het Tripelconcert van Van Beethoven en Symfonie nr. 40 van Mozart. Aanvang 20.15 uur. Entree f 35,-- (CJP/JTK/65+ f 27,50).

Op **3 mei**, eveneens in **Den Haag**, Dr. Anton Philipszaal kunt u luisteren naar Verdi's Requiem uitgevoerd door het staatsorkest van **Hradec Králové**, het **Praags Mannenkoor** en Philips' Philharmonisch koor.

Aanvang 20.15 uur. Entree f 35,-- (CJP/JTK f 27,50).

o-o-o

Op Paaszaterdag, **18 april** is **Moravanka** o.l.v. Jan Slabák wederom in **BOXTEL** en wel in sportcomplex De Braken.

Moravanka (de naam zegt het al) brengt Moravische muziek. Bij het vorige optreden van Moravanka was de zaal al vroegtijdig uitverkocht. Men moest toen helaas een groot aantal muziekliefhebbers teleurstellen. Verzekert u daarom tijdig van een toegangsbewijs. Deze kunt u telefonisch reserveren bij: Wim Traa (073-218159), Theo Savelkous (04116-73787) en Ad Voets (04116-77973). De entree is f 15,--.

o-o-o-o-o

WAT HET OOG STREELT

Tentoonstellingen

Van 10 tot 29 april is er in het **Gemeentehuis** van **Bennebroek** een aantal foto's te zien, die Marion Meijer (zie ook bij de rubriek "Onze boekenplank") tijdens haar reizen in Tsjecho-Slowakije heeft gemaakt. De opnamen zijn gemaakt tijdens en na de Fluwelen Revolutie en tonen verschillende aspecten van het land.

Marion Meijer exposeerde reeds eerder foto's van Italiaanse 19e-eeuwse grafsculptuur, gemaakt in het kader van haar doctoraalscriptie over dat onderwerp. Ook hier ontbreken de grafmonumenten niet.

Aan deze expositie zal ook de **V.V.N.T.** haar steentje bijdragen door het tentoonstellen van Tsjechoslowaakse kunstnijverheidsprodukten, zodat een veelzijdig beeld van het land ontstaat.

Wij trachten enkele facetten van de rijke Tsjechoslowaakse cultuur via deze expositie te belichten.

Te zien zijn o.a. Boheems kristal, geblazen glas, keramiek uit Moravië, Bohemen en Chodenland, Karlsbader porcelein, marionetten uit Slowakije, sieraden uit Jablonec en met de hand vervaardigd houten speelgoed. Enkele stukjes grafische kunst en bijzondere weefkunst zijn eveneens te aanschouwen.

Het adres is: Gemeentehuis Bennebroek, Bennebroekerlaan 5, 2121 GP te Bennebroek, tel. 02502-47771.

De tentoonstelling is te bezoeken op werkdagen van 9.00 tot 12.30 u en van 13.30 tot 17.00 uur. (Tweede Paasdag gesloten).

Van **6 maart** tot **10 april** is er in de **Amsterdamse Universiteitsbibliotheek**, Singel 425 te **Amsterdam** een tentoonstelling, gewijd aan Comenius.

Er is o.a. een lijst te verkrijgen van vóór 1800 gedrukte werken van Comenius. De tentoonstelling is georganiseerd door de Vereniging van Vrienden van de Universiteitsbibliotheek van Amsterdam en is dagelijks geopend van 11 tot 16 uur en vrij toegankelijk. In het weekend gesloten. Tel. 020-5259111.

O-O-O

In **Den Haag** is in het Rijksmuseum **Meermanno Westreeniamum**, waarin ook het Museum van het Boek, een tentoonstelling te zien met als thema "Het nieuwe gezicht van de boekkunst", Tsjechische Avant-Garde 1922-1940.

De expositie is tot en met 25 april 1992. Maandag t/m zaterdag van 13.00 - 17.00 uur. Het museum is gevestigd aan de Prinsessegracht 30. Tel. 070-3462700.

O-O-O

Op zaterdag 14 maart a.s. wordt de foto-expositie geopend getiteld "TSJECHEN, SLOWAKEN en HOLLANDERS: MENSEN".

De Tsjechen en Slowaken zijn tijdens 3 reizen vastgelegd door Armando Jongejan, de Hollanders door Frank Roosendaal.

Plaats: **Kasteel Radboud**, Oudevaartsgat 8, Medemblik. Tel. 02274-1960.

Periode: 15 maart t/m 3 mei 1992, op zondag van 14.00-17.00 uur tevens van 12 t/m 26 april, elke dag van 14.00 - 17.00 uur.

O-O-O

In **Naarden**, bij **Galerie Groll**, Turfpoortstraat 36a, is nog tot **21 maart** een tentoonstelling te zien van de Tsjechische kunstenaar **Tomás Baran**.

Thomás Baran werd in 1960 in Karvina (CSFR) geboren. Hij studeerde aan de Academie voor Beeldende Kunsten in Praag, momenteel woont en werkt hij in het schilderachtige middeleeuwse stadje Cesky Krumlov in Zuid-Bohemen.

Galerie Groll is geopend woensdag t/m vrijdag 15.00-18.00 uur, zaterdag 11.00-13.00 u. en op afspraak.

O-O-O

De Nederlandse Lapidaristen Club organiseert op zaterdag **28 en zondag 29 maart a.s.** de 29e **MINERALENBEURS** in het Nederlands Congresgebouw, Churchillplein 10 te **Den Haag**. Per openbaar vervoer te bereiken vanaf het Centraal Station met tramlijn 7 en vanaf het Station Hollands Spoor met tramlijn 8.

Op deze beurs zullen exposanten uit binnen- en buitenland hun medewerking verlenen.

Tijdens dit weekend zal een Museum uit Ostrava een expositie verzorgen van mineralen uit Tsjechoslowakije. O.a. Beheems glas zal verzorgd worden door diverse firma's uit Nederland.

De **V.V.N.T.** is hier vertegenwoordigd met een aantal kleurenfoto's van Tsjechoslowaakse klederdrachten.

De mineralenbeurs is er voor groot en klein. Kinderen kunnen onder begeleiding zelf hun stukje mineraal bewerken. Gediplomeerde deskundigen zijn voor determinatie van edelstenen en mineralen aanwezig.

Geopend: van 10.00 - 17.00 uur. Toegang: f 3,50 per persoon, f 2,-- voor jongeren t/m 16 jaar en 65⁺ers.

O-O-O-O-O

ONZE BOEKENPLANK

De ANWB-reisgids 1992

Wat het eerst opvalt bij deze gids is de tenaamstelling, Tsjecho-Slowakije. Deze is zoals bij de gids, uitgifte 1969, in twee delen. De gids van 1987 luidde "Tsjechoslowakije" aan elkaar geschreven dus. Dit is volgens algemeen gebruik en wij blijven dit ook hanteren, conform een afspraak tijdens een bijeenkomst van de Stichting Democratische Tsjechen en Slowaken in Nederland.

De vermelding "Eerste druk" kan de indruk wekken, dat dit de eerste ANWB reisgids over Tsjechoslowakije is, maar zoals uit het vorenstaande ook blijkt, is dat dus niet het geval. In de huidige samenstelling is het echter wel de eerste druk.

De tekst van de nieuwe gids is van Marion Meijer en Bruno Wijnands; de illustraties zijn van Hilbert Bolland en Jan van Strijen.

Bij deze gids is het land ingedeeld in Praag en de drie streken Bohemen, Moravië en Slowakije. Veel aandacht is besteed aan de recente gebeurtenissen, waarbij de schrijvers het niet gemakkelijk hebben gehad, immers tijdens oorlogen en revoluties is er vaak weinig verschil tussen wat is waar en wat is gerucht. Het is dan ook niet voor niets dat zij in het gedeelte "Wegwijs in de gids" de volgende zin hebben opgenomen:

- We hebben een poging gedaan om de laatste ontwikkelingen vast te leggen, maar het is natuurlijk mogelijk dat we het één en ander over het hoofd hebben gezien.

Bovendien is er de gebruikelijke "Oproep aan de lezer!" opgenomen. Deze luidt: De informatie in deze reisgids is aan verandering onderhevig. Het kan dus wel eens gebeuren dat u ter plaatse een andere situatie aantreft dan de auteur. De ANWB kan daarom geen enkele aansprakelijkheid aangaan voor de gevolgen van eventuele onjuistheden en onvolkomenheden. Is de tekst niet meer helemaal correct, laat ons dat dan even weten. Voor het op peil houden van de informatie zijn de reacties van onze lezers van onschatbare waarde. Het adres is: ANWB, Redactie Toerisme, Postbus 93200; 2509 BA Den Haag.

Wij hopen dat onze leden hiervan een goed gebruik zullen maken. De ANWB-reisgidsen zijn naar mijn mening de beste en uitvoerigste gidsen in de Nederlandse taal, wellicht mede dank zij de medewerking van attente ANWB-leden.

Wij kunnen de gids van harte aanbevelen. De prijs is f 26,95 voor ANWB-leden en f 31,50 voor niet-leden.

Tijdens de tentoonstelling in Bennebroek zijn foto's te zien van Marion Meijer, een der samenstellers van deze gids. Zie daarvoor bij "Wat het oog streelt".

0-0-0

Er zijn van die tijdschriften die op de boekenplank een plaatsje verdienen. Dat is zeker het geval met "Oost-Europa Verkenningen". Het decembernummer bevat een artikel, dat we met een soort puzzelvraag aan u kunnen voorleggen. Wel eens gehoord van Roethenië? In genoemd artikel vindt u het antwoord.

Onder de titel "Controverses in de Karpaten" vindt u het Roetheense gevecht om autonomie en nationale identiteit.

Vanzelsprekend kunnen we in deze ledenbrief niet het gehele artikel opnemen - we zouden zelfs pagina's te kort komen - maar de inleiding volgt hieronder:

Tijdens het interbellum, de periode tussen de Eerste en de Tweede Wereldoorlog, omvatte de Tsjechoslowaakse Republiek niet alleen de gebiedsdelen Bohemen, Moravië-Silezië en Slowakije, maar ook het meest oostelijk gelegen Roethenië.

Tussen 1920 en 1938 luidde de officiële Tsjechische naam van de provincie Podkarpatská Rus, terwijl deze landstreek van oktober 1938 tot maart 1939 Karpato-Oekraïne werd genoemd.

Het gebied ten zuiden van de Karpaten werd tussen de wereldoorlogen bewoond door tien verschillende etnische groepen, maar de Roethenen, een Slavisch volk, maakten de meerderheid van de bevolking uit. Welke ontwikkeling heeft deze regio doorgemaakt? Was er bij de Roethenen sprake van een nationaal bewustzijn? In hoeverre was Roethenië het object van machtspolitiek van grote mogendheden en buurlanden? Een verkenning van terra incognita.

Het decembernummer van Oos-Europa Verkenningen is te bestellen door overmaking van f 9,75 (oude prijs inclusief porto) op girorekening 3754808 van de werkgroep Oost-Europa Projecten, Nachtegaalstraat 77-bis, 3581 AE Utrecht. Tel. 030-314381.

Een abonnement op Oost Europa Verkenningen, dat zesmaal per jaar verschijnt, kost f 47,50.

0-0-0

Op onze boekenplanken vinden ook de tijdschriften van de ANWB een plaatsje en een bijzondere plaats voor het Maartnummer van de Kampeer- en Caravan-kampioen. Hierin een artikel van een familie, die voor het eerst in Tsjechoslowakije hun vakantie doorbrengt.

Onder de kop "Gastvrij Tsjechoslowakije" geeft deze familie een verslag van hun verblijf in het Ertzgebergte, het Reuzengebergte, Praag, Moravische Karst en Zuid-Bohemen. Ons spraken hun ervaringen bijzonder aan, omdat het verhaal bijna gelijk is aan dat van ons, maar dan van ruim 25 jaar geleden.

Het was toen het boek van wijlen Dr. van Egeraat en een enthousiast artikel in de 'Margriet', die ons deden besluiten onze vakantie in Tsjechoslowakije door te brengen.

Onze ervaringen waren vrijwel gelijk aan die van de familie Pottjegort, die vermoedelijk in de zomer van 1991 deze kampeervakantie hebben gemaakt. Een zeer leuk en zeker voor kampeerders een nuttig verslag.

In hetzelfde Maartnummer bovendien goede tips voor (toekomstige) bezitters van een videocamera onder het hoofd: Vakantie..... videocamera mee! en "Waarop u moet letten bij de aanschaf."

L.J. v.d. Burg.

SPORT

Basketbal

Zoals het er nu naar uit ziet gaat de basketbalvereniging Adams tijdens het hemelvaartweekend naar Praag. Zij zijn te gast bij de vereniging Mlady.

Adams, waarvan ik de herenselektie train, gaat met 30 mensen (dames, heren, veteranen) hun balvaardigheid showen in de mooiste stad van Europa (op Amsterdam na natuurlijk). De dames spelen zeer waarschijnlijk tegen het B-team van Orbis. Ook al één van mijn basketbalkontakten.

Het is de bedoeling dat de Tsjechoslowaken in september naar Amsterdam komen. Maar de afspraken hierover zijn nog niet volledig rond. De animo vanuit Praag is minder dan verwacht. Ook organisatorisch is het helaas enigszins te afwachtend.

Cok Oostveen.

0-0-0-0-0

MET Winnemuller reizen NAAR *Tsjechoslowakije*

10-daagse exkursiereizen naar Moravië en Bohemen. Inclusief exkursieprogramma. Vanaf slechts

f 599,- HP

13-daagse rondreizen. Inclusief een uitgebreid bezoek aan Praag. Zeer goede hotels. Vanaf slechts

f 999,- HP

Diverse vertrekdata van april tot oktober. Tevens op diverse data niet-rokers reizen en Comfort Class Reizen.

**BEL VOOR EEN GRATIS
BROCHURE, TEL. 08880-52245**

O P R O E P

Op 28 juli a.s. vindt er in Ommen een Oost-Europa-dag plaats waar- aan de V.V.N.T. haar medewerking verleent. Gaarne zou de V.V.N.T. Tsjechoslowakije presenteren met het optreden van een dans- en/of muziekgroep. De vraag is echter: Is er op dat moment - 28 juli dus - een Tsjechoslowaakse groep in het land die op deze dinsdag in Ommen zou kunnen optreden?

Wij doen een beroep op onze leden, donateurs en relaties om ons bij dit "zoeken" behulpzaam te zijn.

Verlangend zien wij uw berichten tegemoet op het secretariaats- adres Nieuwendamlaan 274, 2547 JR Den Haag; tel. 070-3258679.

Hennie van der Burg.

0-0-0-0-0

ALLERHANDE

De in het bericht over de Skoda jubileumreis genoemde Skoda Oldtimer Club geeft nog meer informatie.

Mede in verband met het 15-jarig bestaan wordt op 17 mei a.s. te Schaijk NB een Tsjechoslowaakse merkendag gehouden. Eigenaren van alle Tsjechoslowaakse voertuigen zijn hier van harte welkom, zowel uit binnen- als buitenland.

De plaats van het gebeuren is restaurant "Boszicht", Rijksweg 14 te Schaijk, tel. 08866-6373 en is als volgt te bereiken:

A50 Afslag Oss-Oost
N321 volgen richting Schaijk/Grave
na circa 3 km rechts het restaurant.

Vanaf 11.30 u. is de samenkomst gepland. Op het programma staat een korte toeristische rondrit-in-convooi en 's middags is er een verkiezing van het mooiste voertuig, waarbij het publiek de jury vormt. De Skoda Oldtimer Club stelt een beker beschikbaar voor de mooiste Skoda en het mooiste voertuig van de andere merken.

Het entreegeld is f 10,- per deelnemend voertuig incl. de bestuurder, waarvoor ondermeer een herinneringsvaantje en een lunchpakket wordt verstrekt. Ook voor de overige inzittenden van het deelnemende voertuig kan een lunchpakket verzorgd worden à f 7,50 per pakket.

In de ledenbrief van April komen we hierop nog terug. Hier zij nog vermeld dat ook Skoda-bezitters van jonge Skoda's en zelfs mensen die geen Skoda bezitten, maar wel sympathie voor dit Tsjechoslowaakse merk hebben, thans lid kunnen worden.

Skoda Jubileumreis gaat door!

Goed bericht voor de Skoda Gen Tsjechoslowakije-liefhebbers: De door de Skoda Oldtimer Club Nederland geplande jubileumreis naar het 'Beloonde Land' gaat door! De contouren wat de leden allemaal geboden wordt, worden zichtbaar. Ook de animo voor deze gebeurtenis is stijgend! Er zijn nu al iets meer dan twintig personen die zich definitief hebben aangemeld. Genoeg dus om dit evenement te laten slagen. Op 24 juni aanstaande wordt er vertrokken vanuit het verzamelpunt in Kerkrade, Limburg. De finish(vlag) valt ook daar weer. Op 8 juli. De tocht voert door de voormalige Bondsrepubliek Duitsland - de Autobahnen worden zoveel mogelijk gemeden! - naar Hermanuv Mestec. Daar zullen de HH (en Dames!) Skoda liefhebbers hun kampement opslaan. Vanuit daar gaat het gezelschap naar de Skoda fabriek, het Skoda fabrieksmuseum en Praag. Op het programma staan eveneens een bezoek aan een Tsjechisch privé(!)museum in Zlín en het Skoda Camp 1992 in Straznice. Dat is nog niet alles. De burcht Karlstein en een bezoekje aan een immense autosloperij ('Autobazar') voor oldtimers zullen ook bezocht worden. De aan de rit deelnemende dames kunnen zich dan eventueel vermaken in Praag om er 'koopjes' in de wacht te slepen...? De kosten bedragen circa f 800,- per persoon per auto, exclusief verteringen en verdere persoonlijke uitgaven. Gaan er meerdere personen in één auto, dan zakken de kosten 'per hoofd' vooral als er gebruik gemaakt wordt van één accommodatie... Hoewel er even sprake

van was per luxe touringcar te gaan, is - gelukkig - besloten deze reis per eigen Skoda te maken. Het is daarom, dat iedere deelnemende auto voorzien moet zijn van een Internationale reis- en kredietbrief, terwijl de deelnemers per persoon over de nodige reis- en ongevallenverzekeringen moeten beschikken. Deelname staat alleen maar open voor leden of sympathiserende leden van de Skoda Oldtimer Club. De inschrijving is gesloten op 31 december 1991, een goede maand geleden dus. Toch zijn we er heilig van overtuigd, dat U, wanneer U Henry de Hoop van de SOC belt op 01804 - 13985, lid wordt van de club, terstond een aanbesteding doet van f 150,- een zeer gereede kans maakt ook mee te kunnen. Dat Tsjechoslowakije een, qua autobiefhebberij sterk onderschat land is, ervoer 'Bugattist pur Sang' Jean 'Showroom' Prick recentelijk tijdens zijn rondreis door de voormalige CSSR. Zijn ervaringen met prachtige foto's kunt U nog voor de Skoda Jubileumreis van start gaat in AUTO MOTOR KLASSIEK lezen. Zou het misschien aanbevelenswaardig zijn dat Jean Prick meegaat als gids? Hij kent Praag en wijde omgeving als zijn broekzak en weet alle 'stekjes' waar U als auto- en motorfietsliefhebber van zult smullen!

Info: H. de Hoop
Ravelstraat 5
2983 BL RIDDERKERK
Tel. 01804-13985

MULTI LEVEL MARKETING UW TOEKOMST ??????

Heeft u er wel eens aan gedacht om voor Uw toekomst een financiële zekerheid op te bouwen ?

Er zijn allerlei manieren om extra geld te verdienen, maar die gaan meestal gepaard met velerlei beperkingen.

MULTI LEVEL MARKETING is een succes-systeem om een stabiel extra inkomen te verwerven met onbeperkte mogelijkheden !!!!!!!

U kunt in dit systeem zelf beslissen hoe groot dat extra inkomen voor U moet zijn.

Er zijn ook mogelijkheden om Internationaal uit te breiden naaro.a. Tjechoslowakije.

Als U bereid bent om kostbare tijd in Uzelf te investeren dan krijgt U beslist de kans om door te breken naar een financieel beter klimaat.

Dat waarin U moet voorzien om dit tot een succes te maken, is:

UW ENTHOUSIASME

AMBITIE HEBBEN

WILSKRACHT EN DOORZETTINGSVERMOGEN

SERIEUS EN EERLIJK ZIJN

Als u aan deze normen voldoet, krijgt U nu de kans aangeboden om te zorgen voor dat extra inkomen.

Wilt U meer informatie over dit concept, maak dan tel. of schrift. een afspraak met:

Hans Schalkwijk
Daniela Schalkwijk-Kostrosova
M.L.M.
Veelzigtstraat 7b
3022 DP Rotterdam
Tel.010-4761595

Cok Oostveen verzamelt voor de V.V.N.T. allerlei informatie op het gebied van reizen, vervoer, vakantiewoningen e.d. Een en ander staat ter beschikking van V.V.N.T.-leden. Hebt u op dit gebied nuttige informatie voor de V.V.N.T., laat het Cok dan weten. Zijn adres is: Mesdagstraat 23-I, 1073 HJ Amsterdam. Tel. 020-6628546.
